

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

**Միջանկյալ ֆինանսական
հաշվետվություններ**

**2017թ. սեպտեմբերի 30-ին
ավարտված ինը ամիսների համար**

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	6
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	7

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների համար

		Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	1,360,071	3,852,540	977,860	2,363,535
Տոկոսային ծախս	4	(837,257)	(2,358,556)	(503,124)	(1,536,313)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		522,814	1,493,984	474,736	827,222
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	28,796	75,117	24,062	69,588
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(24,380)	(51,024)	(9,910)	(29,370)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		4,416	24,093	14,152	40,218
Զուտ օգուտ / (վնաս) արտարժույթային գործառնություններից	7	7,147	19,548	(2,481)	10,070
Զուտ իրացված օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		111,571	372,897	-	-
Զուտ այլ գործառնական ծախսեր	8	(132,323)	(180,838)	(20,101)	(48,214)
Գործառնական եկամուտ		513,625	1,729,684	466,306	829,296
Արժեզրկումից կորուստներ	9	(504,901)	(588,326)	(77,159)	(145,949)
Անճնակազմի գծով ծախսեր		(139,254)	(426,284)	(107,432)	(358,261)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(103,967)	(326,696)	(94,391)	(329,687)
(Վնաս) / շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		(234,497)	388,378	187,324	(4,601)
Շահութահարկի գծով ծախս	11	-	-	-	-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի (վնաս) / շահույթ		(234,497)	388,378	187,324	(4,601)
Այլ համապարփակ եկամուտ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի					
<i>Հոդվածներ, որոնք հետազայում վերադասակարգվում են կամ կարող են վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստ					
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		111,525	531,293	573,604	757,288
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(94,595)	(309,057)	-	-
Այլ համապարփակ եկամուտ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի		16,930	222,236	573,604	757,288
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ (վնաս) / եկամուտ		(217,567)	610,614	760,928	752,687

3-ից 63-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2017թ. հոկտեմբերի 13-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Հայկ Ստեփանյան
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Անի Սուքիասյան
Գլխավոր հաշվապահի ժ/պ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ

	Ծնթգ.	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	7,655,352	14,089,141
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13	25,217,526	21,530,251
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14	593,521	1,901,225
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	15	10,359,085	2,152,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	29,558,447	22,155,615
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	953,952	934,836
Այլ ակտիվներ	18	806,840	1,426,376
Ընդամենն ակտիվներ		75,144,723	64,190,209
Պարտավորություններ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	19	616,683	716,220
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20	36,637,138	29,341,142
Այլ ներգրավված միջոցներ	21	4,715,249	2,052,073
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	22	10,181,229	9,868,776
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	268,979	213,385
Այլ պարտավորություններ	23	237,224	121,006
Ընդամենը պարտավորություններ		52,656,502	42,312,602
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	23,825,100	23,825,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		1,075,781	853,545
Կուտակված վնաս		(2,669,809)	(3,058,187)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		22,488,221	21,877,607
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		75,144,723	64,190,209

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների համար

	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. Ծնթց. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	3,466,858	2,037,253
Վճարված տոկոսներ	(2,286,423)	(1,715,719)
Ստացված միջնորդավճարներ	75,079	68,553
Վճարված միջնորդավճարներ	(51,005)	(29,308)
Զուտ մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից	372,896	-
Զուտ մուտքեր արտարժույթային գործառնություններից	39,271	697
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	(10,522)	(80,216)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(357,206)	(357,246)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(287,197)	(267,884)
Այլ գործառնական ծախսեր	(39,936)	(29,423)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(3,089,238)	(12,680,167)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,306,800	(3,022,859)
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	(8,267,599)	3,891,210
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(7,692,901)	(1,590,182)
Այլ ակտիվներ	430,119	45,960
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(85,381)	75,575
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	7,288,802	(543,985)
Այլ ներգրավված միջոցների մարումներ	(284,930)	(368,422)
Այլ պարտավորություններ	67,635	23,824
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր` նախքան շահութահարկի վճարումը	(9,404,878)	(14,542,339)
Վճարված շահութահարկ	-	-
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(9,404,878)	(14,542,339)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումներ	(62,850)	(2,816)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	(62,850)	(2,816)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		
Ստորադաս փոխառություն մայր կազմակերպությունից	-	4,971,188
Փոխարկելի վարկ կապակցված կազմակերպությունից	3,020,578	-
Ներհոսք բաժնետոմսերի թողարկումից	-	15,700,000
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	3,020,578	20,671,188
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում) /աճ	(6,447,150)	6,126,033
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	13,157	(37,430)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում	14,089,137	10,524,811
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	7,655,144	16,613,414

12

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Բիրթու Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
Մնացորդը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,125,100	257,149	(72,210)	(2,901,700)	5,408,339
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վնաս	-	-	-	(4,601)	(4,601)
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվում են կամ կարող են վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	757,288	-	757,288
Ընդամենն այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	757,288	-	757,288
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ	-	-	757,288	(4,601)	752,687
Բաժնետերերի հետ՝ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված գործառնություններ					
Թողարկված բաժնետոմսեր	15,700,000	-	-	-	15,700,000
Ընդամենը գործառնություններ բաժնետերերի հետ	15,700,000	-	-	-	15,700,000
Մնացորդը 2016թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	23,825,100	257,149	685,078	(2,906,301)	21,861,026
Մնացորդը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	23,825,100	257,149	853,545	(3,058,187)	21,877,607
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ	-	-	-	388,378	388,378
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվում են կամ կարող են վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	531,293	-	531,293
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված՝ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	(309,057)	-	(309,057)
Ընդամենն այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	222,236	-	222,236
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ	-	-	222,236	388,378	610,614
Մնացորդը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	23,825,100	257,149	1,075,781	(2,669,809)	22,488,221

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Բանկ») հիմնադրվել է 2007թ-ին՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկն ունի երկու մասնաճյուղ:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

(i) Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը ձեռք բերեց ««ԻԹԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը, և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ. ընթացքում Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25% և 10%: 2016թ. հունիսին և հուլիսին Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Չարգացման Հիմնադրամը վաճառեցին իրենց բաժնետոմսերը «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ին, որի արդյունքում 2016թ. հուլիսի 31-ի դրությամբ «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը դարձավ Բանկի 100% բաժնետերը:

Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների և հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են ղեկավարության գնահատականը Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(ե) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված գզալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում՝

- վարկերի արժեզրկման գնահատում - ծանոթագրություն 16,
- ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գնահատում - ծանոթագրություն 30,
- մայր կազմակերպությունից ստացված ստորադաս փոխառությունների ֆորվարդների և օպցիոնների իրական արժեք - ծանոթագրություն 22:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացած տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ,
- ածանցյալ ֆինանսական գործիք են (բացառությամբ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, որոնք նախատեսված և արդյունավետ հեջավորման գործիքներ են), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկը բավարարելու դեպքում՝

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում, գնահատվում և ներկայացվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանալիս այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որն էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Չուտ ներհոսք առաջացնող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև գնված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Չուտ արտահոսք առաջացնող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև վաճառված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումն այս դասում ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնք Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարումնակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնք սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առքուվաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում սպաճանաչման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և գեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիս բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում, որին մուտքի հնարավորություն ունի Բանկը նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնենին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգումով: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Բանկը ճանաչում է իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոփոխություններն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխությունները:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքի գծով օգուտը կամ վնասը,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև նշված ակտիվն ապաճանաչվում է, և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի միջոցով:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի այն մասնաբաժինը, որը առաջացել կամ պահպանվել է Բանկի կողմից ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են կամ չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետգնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ստացվելիք գումարները գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հակադարձ հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, տոկոսադրույքների, արտարժույթների փոխարժեքների, թանկարժեք մետաղների, բորսաներում շրջանառվող օպցիոնները, ինչպես նաև այս գործիքների ցանկացած համակցությունը:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը կատարվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Թեև Բանկն ածանցյալ գործիքների առքն ու վաճառքն իրականացնում է ռիսկի հեջավորման նպատակով, այս գործիքները չեն համապատասխանում հեջի հաշվառման պահանջներին:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվելով գուտ գումարով, միայն այն դեպքում, երբ Բանկն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Բանկն ունի հաշվանցում կատարելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, վերջիններիս լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման պատրաստ լինելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

— շենքեր	50 տարի
— համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	1-5 տարի
— գույք	5-10 տարի
— փոխադրամիջոցներ	5 տարի

Վարձակալված միջոցների բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ձեռք բերված համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաները կապիտալացվում են առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսերի հիման վրա:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(զ) Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է բռնագանձված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի մարման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Բռնագանձված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին բռնագանձված ակտիվները չափվում են չաշխատող վարկի հաշվեկշռային արժեքով՝ ներառյալ գրավի բռնագանձման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը հանդիսանում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Բռնագանձված ակտիվները ներառվում են այլ ակտիվներում:

Բռնագանձված ակտիվների օտարումից ստացվող օգուտը և վնասը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(է) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկված լինելու մասին: Նման վկայության առկայության դեպքում Բանկը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է (են) ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար ակտիվ շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալների նվազումը, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Հնարավորության դեպքում Բանկը փորձում է վերանայել վարկի պայմանները՝ նախընտրելով դա գրավի բռնագանձմանը: Սա կարող է ներառել մարումների ժամկետի երկարաձգումը և նոր պայմանների համաձայնեցումը:

Պայմանների այդպիսի վերանայումը հաշվառվում է հետևյալ կերպ.

- Եթե վարկի արժույթը փոխվել է, ապա հին վարկն ապաճանաչվում է և նոր վարկ է ճանաչվում:
- Եթե վարկի պայմանների վերանայումը պայմանավորված չէ վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, Բանկը կիրառում է նույն մոտեցումը, որն օգտագործում է վարկային պորտֆելի համար:
- Եթե վարկի պայմանների վերանայումը պայմանավորված է վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, և վարկն արժեզրկվում է պայմանների վերանայումից հետո, ապա Բանկը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված նոր դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի և նախքան պայմանների վերանայումը հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերությունը ճանաչում է տվյալ ժամանակաշրջանի արժեզրկման գծով պահուստում: Եթե վարկը չի արժեզրկվում պայմանների վերանայումից հետո, ապա Բանկը վերահաշվարկում է արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պայմանների վերանայումից հետք վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Դեկավարությունը շարունակաբար վերահսկում է վերանայված պայմաններով վարկերը՝ հավաստիանալու համար, որ բոլոր չափանիշներն պահպանված են, և որ ապագա վճարումները, ամենայն հավանականությամբ, կիրականացվեն: Վարկերը շարունակում են լինել անհատական կամ հավաքական արժեզրկման գնահատման առարկա՝ կիրառելով վարկի սկզբնական կամ ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքը:

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը վարկային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեգրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների և գրավի գծով ստացվելիք գումարների ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեգրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում արժեգրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեգրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեգրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեգրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեգրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստները) դուրս է գրում, երբ դեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեգրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեգրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեգրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու ամորտիզացիան, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեգրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեգրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսերը և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինե՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, կիրառելիության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(թ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն, և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- եթե Բանկն ունի իր վարկային պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկային պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(Ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ հարկումից հետո:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(Ի) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի

դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման համար, որն ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Բանկն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Բանկը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

(I) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(խ) Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվի վարձակալությունը, որի դեպքում սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները, հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Բանկը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

- 2014թ. հուլիսին հրապարակված ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտի գործող ուղեցույցները և ներառում է պահանջներ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման, ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման և հեջի հաշվառման հետ կապված:

Դասակարգում և չափում

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դասեր. ամորտիզացված արժեքով չափվող ակտիվներ, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվներ: ՖՀՄՍ 9-ով առաջադրվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը հիմնված է այն բիզնես մոդելի, որի շրջանակներում կառավարվում է ֆինանսական ակտիվը, և այդ ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրի վրա: Ստանդարտում չեն կիրառվում ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված մինչև մարման ժամկետը պահվող, փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր և վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դասերը: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ այն պայմանագրերում, որոնց հիմնական պայմանագրերը հանդիսանում են ակտիվ այս ստանդարտի շրջանակներում, պարունակվող ածանցյալ գործիքները չեն առանձնացվում: Փոխարենը, ստանդարտի դասակարգման պահանջները կիրառվում են ամբողջությամբ վերցված հիբրիդային գործիքի նկատմամբ: Բաժնային ներդրումները չափվում են իրական արժեքով:

ՖՀՄՍ 9-ում հիմնականում պահպանված են ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման պահանջները:

Արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող վնասի» մոդելով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների, որոշ վարկերի գծով պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքի

պայմանագրերի նկատմամբ: Ընդհանուր առմամբ նոր արժեզրկման մոդելով պահանջվում է ճանաչել սպասվող պարտքային վնասը շահույթում կամ վնասում բոլոր ակտիվների, նույնիսկ նոր ստեղծված կամ ձեռքբերված ակտիվների համար: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ արժեզրկումը չափվում է կամ որպես սպասվող պարտքային վնաս, որն առաջանում է ֆինանսական գործիքների գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում (12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս), կամ որպես սպասվող պարտքային վնաս, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում, որոնք կարող են տեղի ունենալ ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում (ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս): Ֆինանսական ակտիվի գծով ճանաչվող սպասվող պարտքային վնասի սկզբնական գումարը հավասար է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին (բացառությամբ որոշ առևտրական դեբիտորական պարտքերի և վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների և պայմանագրային ակտիվների կամ ձեռքբերված կամ ստեղծված բարձր պարտքային ռիսկ ունեցող ֆինանսական ակտիվների): Եթե ֆինանսական գործիքի գծով պարտքային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, վնասի գծով պահուստը չափվում է գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար չափով:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով ճանաչվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ակտիվներ, ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով պարտքային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, սակայն չի գրանցվել պարտավորությունների չկատարման դեպք, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ակտիվներ և ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով պարտավորությունները չեն կատարվել կամ գրանցվել է այլ հանգամանքներով պայմանավորված պարտքային ռիսկի էական աճ, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ակտիվներ:

Սպասվող պարտքային վնասի չափումը պետք է լինի ակնողմնակալ և հիմնված լինի հավանականության գործոնի վրա, պետք է արտացոլի փողի ժամանակային արժեքը և ներառի ողջամիտ ու հիմնավորված տեղեկատվություն նախկինում տեղի ունեցած դեպքերի, ընթացիկ պայմանների և ապագա տնտեսական պայմանների կանխատեսումների վերաբերյալ, որը հասանելի է առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասը ճանաչվում է ավելի վաղ, քան դա պահանջվում է ՀՀՄՍ 39-ով, որի արդյունքում մեծանում է շահույթի կամ վնասի փոփոխականությունը: Դա կարող է հանգեցնել նաև արժեզրկման գծով պահուստի աճին, քանի որ բոլոր ֆինանսական ակտիվները կգնահատվեն առնվազն 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասի տեսանկյունից, և ֆինանսական ակտիվների խումբը, որի համար կիրառելի կլինի գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասը, հավանաբար ավելի մեծ կլինի այն խմբից, որի համար առկա կլինի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի:

Սպասվող պարտքային վնասի հաշվարկի համար հավանաբար կկիրառվի պարտավորությունների չկատարման հավանականություն x պարտավորությունների չկատարման արդյունքում առաջացող վնաս x պարտքի գումարը պարտավորությունների չկատարման պահին ($PD \times LGD \times EAD$) մոտեցումը (առնվազն որոշ պորտֆելների համար)՝ կախված ռիսկի տեսակից, ռիսկին ենթարկվածության փուլից՝ ըստ ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգման, առանձին կամ հավաքական հիմունքով արժեզրկման գնահատումից և այլ գործոններից:

Նոր ստանդարտի կիրառումը

Դասակարգման, չափման և արժեզրկման գնահատման պահանջները որպես կանոն կիրառվում են հետընթաց (որոշակի բացառություններով)՝ ճշգրտելով չբաշխված շահույթի մնացորդը տարեսկզբի դրությամբ և պահուստները ստանդարտի կիրառման ամսաթվի դրությամբ՝ առանց համադրելի տվյալները վերահաշվարկելու պահանջի:

ՖՀՄՍ 9-ը կգործի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ: Բանկը մտադիր չէ կիրառել ստանդարտը ժամանակից շուտ:

Բանկը դեռ չի սկսել գնահատել ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և չի ձեռնարկել որևէ քայլ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառմանը նախապատրաստվելու ուղղությամբ: Համապատասխանաբար, հնարավոր չէ գնահատել ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Ներկայումս Բանկը մշակում է ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ծրագիրը:

Ակնկալվում է, որ ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՍ 7 «Դրամական միջոցների հոսքեր» ստանդարտի փոփոխություններ)
- Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում չիրացված վնասի գծով (ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկ» ստանդարտի փոփոխություններ)

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	670,876	1,886,692	487,699	1,445,868
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	605,257	1,751,943	299,173	555,134
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	53,090	113,105	50,643	210,114
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	29,171	98,084	139,433	151,007
Այլ	1,677	2,716	912	1,412
	1,360,071	3,852,540	977,860	2,363,535
Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	552,954	1,539,320	386,975	1,126,632
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	168,155	486,301	57,155	171,095
Այլ ներգրավված միջոցներ	101,755	290,143	43,371	132,767
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	14,351	42,750	13,788	39,522
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42	42	517	10,120
Ածանցյալ գործիքներ	-	-	1,318	56,177
	837,257	2,358,556	503,124	1,536,313
Չուտ տոկոսային եկամուտ	522,814	1,493,984	474,736	827,222

5 Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Հաշիվների սպասարկում	6,803	19,571	6,448	19,728
Վարկային քարտերի սպասարկման ծառայություններ	6,160	18,008	6,058	17,665
Կանխիկի մուտքագրման և ելքագրման գործառնություններ	8,583	16,036	3,385	9,536
Դրամական փոխանցումներ	3,992	11,903	4,331	11,322
Պահառուական ծառայություններ	986	2,942	1,037	3,093
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրում	121	668	1,695	6,030
Այլ	2,151	5,989	1,108	2,214
	28,796	75,117	24,062	69,588

6 Միջնորդավճարների գծով ծախս

	Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	21,004	41,612	7,219	20,961
Դրամական փոխանցումներ	1,733	5,210	1,567	4,160
Հարցումներ	857	2,537	778	2,681
Այլ	786	1,665	346	1,568
	24,380	51,024	9,910	29,370

7 Զուտ օգուտ / (վնաս) արտարժույթային գործառնություններից

	Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	14,805	39,265	11,116	35,999
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(7,658)	(19,717)	(13,597)	(25,929)
	7,147	19,548	(2,481)	10,070

8 Չուտ ալ գործառնական ծախսեր

	Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	17,849	41,193	7,545	29,317
Վնաս հիմնական միջոցների օտարումից	(124,721)	(145,246)	(6,782)	(19,554)
Վճարումներ Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	(15,057)	(45,141)	(11,050)	(34,189)
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	(2,309)	(15,903)	(124)	(515)
Վճարումներ Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	(1,639)	(4,915)	(1,020)	(3,062)
Այլ ծախսեր	(6,446)	(10,826)	(8,670)	(20,211)
	(132,323)	(180,838)	(20,101)	(48,214)

9 Արժեզրկումից կորուստներ

	Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(501,815)	(581,981)	(76,665)	(141,537)
Այլ ակտիվներ	(3,086)	(6,345)	(494)	(4,412)
	(504,901)	(588,326)	(77,159)	(145,949)

Արժեզրկումից կորուստները ներկայացված են ծանոթագրություններ 16-ում և 18-ում:

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Գովազդ և շուկայավարում	22,375	54,846	7,417	21,620
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	14,230	44,034	18,552	65,881
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	5,589	37,241	5,212	16,235
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	13,762	37,086	12,975	41,522
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	9,050	31,769	8,114	27,382
Ապահովագրություն	8,612	24,966	8,643	25,888
Անվտանգության ծառայություն	7,064	19,024	7,987	22,573
Մասնագիտական ծառայություններ	4,640	18,051	2,575	33,171
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	4,244	12,566	4,840	14,508
Ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկման ծախսեր	1,870	7,243	2,364	7,796
Գրասենյակային ծախսեր	3,002	7,004	2,448	5,638
Գործուղման ծախսեր	1,410	6,027	2,724	8,480
Անդամակցության ծախսեր	1,975	5,725	1,875	5,625
Իրավաբանական ծառայություններ	2,097	5,081	1,800	7,050
Վերապատրաստման գծով ծախսեր	444	1,759	113	587

«Բիրտա Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	-	9	3,213	9,839
Այլ	3,603	14,265	3,539	15,892
	103,967	326,696	94,391	329,687

11 Շահութահարկի գծով ծախս

	Հուլիսի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հուլիսի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս				
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահութահարկ	-	-	-	-
	-	-	-	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս				
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	-	-	-	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	-	-	-	-

2017թ.-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2016թ.-ին՝ 20%):

Գործող հարկային դրույքի համադրում

	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	%	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ / (վնաս) նախքան հարկումը	388,378		(4,601)	
Շահութահարկի գծով (ծախս)/ հատուցում կիրառելի հարկային դրույքով	(77,676)	-20%	920	-20%
Չնվազեցվող ծախսեր	104,416	27%	(890,138)	19347%
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի վնաս, որի համար հետաձգված հարկային ակտիվ չի ճանաչվել	-	0%	(30,618)	665%
Նախկինում ճանաչված հարկային վնասի օգտագործում	26,693	7%	-	
Չճանաչված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ	(53,433)	-14%	919,836	-19992%
	-	0%	-	0%

(ա) Դանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններ

առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2017թ. և 2016թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների ընթացքում:

30 սեպտեմբերի 2017թ. հազ. դրամ	Մնացորդը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(213,385)		(55,594)	(268,979)
	(213,385)	-	(55,594)	(268,979)
30 սեպտեմբերի 2016թ. հազ. դրամ	Մնացորդը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	Մնացորդը 2016թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	18,054	-	(189,324)	(171,270)
	18,054	-	(189,324)	(171,270)

(բ) Զճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ

Հետաձգված հարկային ակտիվներ չեն ճանաչվել հետևյալ հոդվածների գծով.

	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ	53,433	(919,836)
Հարկային վնաս	303,765	390,932
	357,198	(528,904)

1,696,460 հազար դրամ և 105,109 հազար դրամ գումարով հարկային վնասները հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցելու իրավունքի ժամկետը լրանում է համապատասխանաբար 2019թ.-ին և 2020թ.-ին: Համաձայն գործող օրենսդրության նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ: Հետաձգված հարկային ակտիվներ չեն ճանաչվել այս հոդվածների գծով, քանի որ հավանական չէ, որ արդյոք Բանկը կունենա ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կկարողանա իրացնել այդ հոդվածներից ստացված օգուտը:

(գ) Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ եկամտի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2017թ. և 2016թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների համար:

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ.			Սեպտեմբերի 30, 2016թ.		
հազ. դրամ	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	664,116	(132,823)	531,293	946,612	(189,324)	757,288
	(386,321)	77,264	(309,057)	-	-	-
Այլ համապարփակ եկամուտ	277,795	(55,559)	222,236	946,612	(189,324)	757,288

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Կանխիկ	467,775	337,659
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները	6,383,118	13,332,929
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	97,607	97,601
- Այլ օտարերկրյա բանկեր	467,112	318,957
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	239,445	1,905
- Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	87	87
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	804,251	418,550
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունում	7,655,144	14,089,138
Հաշվեգրված տոկոսներ	208	3
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվությունում	7,655,352	14,089,141

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

Նոստրո հաշիվները վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ են, որոնք կարող են ելքագրվել ժամանակաշրջանի վերջին:

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոնացված դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում՝ ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների 2%-ի չափով և արտարժույթով ներգրավված միջոցների 18%-ի չափով: Օրենսդրությամբ չի սահմանափակվում այդ միջոցների ելքագրումը, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում ՀՀ դրամով և արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն միջին ամսական գումարը, ապա կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվներում ներառված է 5,106,667 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստը ՀՀ դրամով և արտարժույթով ներգրավված գումարների համար (2016թ.-ին՝ 4,002,108 հազար դրամ՝ ՀՀ դրամով և արտարժույթով ներգրավված գումարների համար):

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կենտրոնացում

Հաշվի չառնելով ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդները՝ 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ բանկ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չունի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

13 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	23,945,899	21,313,527
- Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների արժեթղթեր	902,096	-
- 10 խոշորագույն հայկական բանկերի կողմից թողարկված կորպորատիվ պարտատոմսեր	356,371	203,564
	25,204,366	21,517,091
Բաժնային ներդրումներ		
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	13,160	13,160
	25,217,526	21,530,251

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

Վերահսկվող %					Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Սեպտեմբերի 30, 2017թ.	Դեկտեմբերի 31, 2016թ.		
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	1.25%	1.25%	12,143	12,143
ՍՎԻՖՏ	Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0%	0%	1,017	1,017
					13,160	13,160

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի ներդրումները ներառում են չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը դրամային փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին տրամադրել վկայություն դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ավելին, գեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում է իրական արժեքի լայն տիրույթ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

14 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Փոքր և միջին չափի հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ	593,521	1,901,225
	593,521	1,901,225

Գրավ

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված են 615,462 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,980,896 հազար դրամ) իրական արժեքով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության արժեթղթերը:

15 Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց	65,000	142,500
Վարկեր և ավանդներ		
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	3,798,855	1,459,902
- Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	6,425,339	485,276
- ՏՀԶԿ անդամ երկրների բանկեր	69,891	65,087
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	10,294,085	2,010,265
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	10,359,085	2,152,765

Բանկերին տրված վարկերն ու ավանդներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ՏՀԶԿ անդամ երկրների բանկերի վարկերի և ավանդների կազմում ներառված է 69,891 հազար դրամ գումարը (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 65,087 հազար դրամ), որը Europay International համակարգում անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդն է HSBC Bank Plc-ում:

ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց

ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոցը պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված ոչ տոկոսակիր միջոց է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերի նկատմամբ պահանջների կենտրոնացում

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը ունի պայմանագրային կողմ երկու բանկ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չունի), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 4,988,890 հազար դրամ:

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	21,328,328	13,305,814
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	936,480	1,374,146
Ընդամենն առևտրային վարկեր	22,264,808	14,679,960
Մանրածախ վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	9,551,290	9,311,640
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,172,218	1,287,102
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	248,738	184,972
Վարկային քարտեր	226,673	218,992
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	207,092	307,083
Փոքր բիզնեսին տրված վարկեր	184,952	342,859
Այլ	73,101	49,008
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	11,664,064	11,701,656
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	33,928,872	26,381,616
Արժեզրկման գծով պահուստ	(4,370,425)	(4,226,001)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	29,558,447	22,155,615

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների համար:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբի դրությամբ	3,902,804	323,197	4,226,001
Զուտ ծախս	524,797	57,184	581,981
Դուրսգրումներ	(350,630)	(86,927)	(437,557)
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	4,076,971	293,454	4,370,425

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2016թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների համար:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբի դրությամբ	3,548,226	320,174	3,868,400
Զուտ (վերականգնում) / ծախս	(33,688)	175,225	141,537
Դուրսգրումներ	(150,408)	(142,535)	(292,943)
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	3,364,130	352,864	3,716,994

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	16,734,195	(192,443)	16,541,752	1.15%
Արժեզրկված վարկեր				
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	4,594,133	(3,752,004)	842,129	81.7%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	4,594,133	(3,752,004)	842,129	81.7%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	21,328,328	(3,944,447)	17,383,881	18.5%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	510,127	(5,866)	504,261	1.15%
Արժեզրկված վարկեր				
- 90 օրից մինչև 1 տարի ժամկետանց	62,326	(1,247)	61,079	2.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	364,027	(125,411)	238,616	34.5%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	426,353	(126,658)	299,695	29.7%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	936,480	(132,524)	803,956	14.2%
Ընդամենն առևտրային վարկեր	22,264,808	(4,076,971)	18,187,837	18.31%
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	9,044,353	(18,089)	9,026,264	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	65,773	(14,470)	51,303	22.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	64,494	(28,377)	36,117	44.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	70,223	(30,898)	39,325	44.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	34,078	(14,994)	19,084	44.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	60,746	(26,728)	34,018	44.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	211,623	(93,114)	118,509	44.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	9,551,290	(226,670)	9,324,620	2.4%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,060,139	(2,120)	1,058,019	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	24,819	(5,460)	19,359	22.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	17,640	(7,762)	9,878	44.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	10,485	(4,613)	5,872	44.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	8,561	(3,767)	4,794	44.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	20,941	(9,214)	11,727	44.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	29,633	(13,039)	16,594	44.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,172,218	(45,975)	1,126,243	3.9%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	244,631	(1,223)	243,408	0.5%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	2,250	(675)	1,575	30.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	468	(281)	187	60.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	1,077	(646)	431	60.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	99	(59)	40	60.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	213	(128)	85	60.0%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	248,738	(3,012)	245,726	1.2%

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	219,916	(1,100)	218,816	0.5%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	6,164	(1,849)	4,315	30.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	593	(356)	237	60.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	226,673	(3,305)	223,368	1.5%
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	192,537	(385)	192,152	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	5,759	(576)	5,183	10.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	127	(25)	102	20.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	7,369	(1,474)	5,895	20.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	1,300	(260)	1,040	20.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	207,092	(2,720)	204,372	1.3%
Փոքր բիզնեսին տրված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	168,037	(1,680)	166,357	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	191	(57)	134	30.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	1,910	(1,146)	764	60.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	576	(346)	230	60.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	3,280	(1,968)	1,312	60.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	10,958	(6,575)	4,383	60.0%
Ընդամենը փոքր բիզնեսին տրված վարկեր	184,952	(11,772)	173,180	6.4%
Այլ մանրածախ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	73,101	-	73,101	0.0%
Ընդամենն այլ մանրածախ վարկեր	73,101	-	73,101	0.0%
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	11,664,064	(293,454)	11,370,610	2.52%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	33,928,872	(4,370,425)	29,558,447	12.88%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	8,211,869	(94,436)	8,117,433	1.2%
Արժեզրկված վարկեր				
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	5,093,945	(3,721,623)	1,372,322	73.1%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	5,093,945	(3,721,623)	1,372,322	73.1%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	13,305,814	(3,816,059)	9,489,755	28.7%
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	948,093	(10,903)	937,190	1.2%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	64,034	(1,281)	62,753	2.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	362,019	(74,561)	287,458	20.6%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	426,053	(75,842)	350,211	17.8%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	1,374,146	(86,745)	1,287,401	6.3%
Ընդամենն առևտրային վարկեր	14,679,960	(3,902,804)	10,777,156	26.6%

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	8,791,096	(17,582)	8,773,514	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	73,999	(16,280)	57,719	22.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	19,543	(8,599)	10,944	44.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	69,705	(30,670)	39,035	44.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	52,259	(22,994)	29,265	44.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	155,328	(68,345)	86,983	44.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	149,710	(65,872)	83,838	44.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	9,311,640	(230,342)	9,081,298	2.5%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,169,866	(2,340)	1,167,526	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	18,409	(4,050)	14,359	22.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,127	(4,896)	6,231	44.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	15,618	(6,872)	8,746	44.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	23,337	(10,268)	13,069	44.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	6,118	(2,692)	3,426	44.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	42,627	(18,756)	23,871	44.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,287,102	(49,874)	1,237,228	3.9%
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	180,836	(904)	179,932	0.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	401	(241)	160	60.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	744	(446)	298	60.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	785	(471)	314	60.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	2,206	(1,324)	882	60.0%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	184,972	(3,386)	181,586	1.8%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	216,596	(1,083)	215,513	0.5%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	2,396	(719)	1,677	30.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	218,992	(1,802)	217,190	0.8%
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	287,120	(574)	286,546	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	1,992	(199)	1,793	10.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,526	(1,705)	6,821	20.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	9,445	(1,889)	7,556	20.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	307,083	(4,367)	302,716	1.4%
Փոքր բիզնեսին տրված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	278,204	(2,782)	275,422	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	27,163	(8,149)	19,014	30.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	6,181	(3,709)	2,472	60.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	6,574	(3,944)	2,630	60.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	8,130	(4,878)	3,252	60.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	16,607	(9,964)	6,643	60.0%
Ընդամենը փոքր բիզնեսին տրված վարկեր	342,859	(33,426)	309,433	9.7%
Այլ մանրածախ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	49,008	-	49,008	0.0%
Ընդամենն այլ մանրածախ վարկեր	49,008	-	49,008	0.0%
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	11,701,656	(323,197)	11,378,459	2.8%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	26,381,616	(4,226,001)	22,155,615	16.0%

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(i) Առևտրային վարկեր

Առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- Բանկը ձևավորում է 1.2% չափով պահուստ առևտրային չարժեզրկված վարկերի գծով՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու փորձը:
- արժեզրկված վարկերի հետ կապված կիրառվում է միջինը 40% չափով զեղչ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, եթե վաճառվում են գրավադրված ակտիվները, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12-ից 48 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գույտ ներկա արժեքը փոփոխվի մեկ տոկոսով, ապա առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կնվազի/կաճի 181,878 հազար դրամով (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ կնվազի/կաճի 107,772 հազար դրամով):

Առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը 178,983 հազար դրամ ավել կլիներ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 220,895 հազար դրամ), եթե գրավի շուկայական արժեքը 15% ցածր գնահատվեր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների ընթացքում Բանկը չի վերանայել այնպիսի առևտրային վարկերի պայմաններ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 14,222 հազար դրամ գումարով), որոնք հակառակ դեպքում կդառնային ժամկետանց կամ արժեզրկված: Պայմանների նման վերանայման նպատակն է կառավարել հաճախորդի հետ փոխհարաբերությունները և մեծացնել վարկերի մարման հնարավորությունները:

(ii) Մանրածախ վարկեր

Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է վարկի յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնաս կրելու իր նախկին պատմական և շուկայի փորձի վրա: Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ դրույքները.

- Մանրածախ չարժեզրկված վարկեր – 0.2%-1%

Արժեզրկված վարկերի հավաքագրման հետ կապված ծախսերը չեն գերազանցի.

- հիփոթեքային վարկերի և անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկերի գծով – 44%,
- ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերի գծով – 20%,
- փոքր բիզնեսին տրված վարկերի գծով – 60%,
- վարկային քարտերի և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի գծով – 30%-60%:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գույտ ներկա արժեքը փոփոխվի երեք տոկոսով, ապա մանրածախ վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կնվազի/կաճի 341,118 հազար դրամով (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ կնվազի/կաճի 341,354 հազար դրամով):

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Առևտրային վարկեր

Առևտրային վարկերը ենթակա են անհատական հիմունքով վարկունակության գնահատման և արժեզրկման ստուգման: Կորպորատիվ հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավն ապահովում է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում կորպորատիվ հաճախորդներից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն առևտրային վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և ապահովության այլ միջոցների վերաբերյալ (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների:

30 սեպտեմբերի 2017թ.	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
հազ. դրամ			
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր			
Բանկային հաշվի շրջանառություն	10,089,910	-	10,089,910
Անշարժ գույք	6,956,102	-	6,956,102
Ընդամենն արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	17,046,012	-	17,046,012
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	1,141,826	-	1,141,826
Ընդամենն ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	1,141,826	-	1,141,826
Ընդամենն առևտրային վարկեր	18,187,838	-	18,187,838
31 դեկտեմբերի 2016թ.	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
հազ. դրամ			
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր			
Բանկային հաշվի շրջանառություն	4,962,951	-	4,962,951
Անշարժ գույք	4,091,672	-	4,091,672
Ընդամենն արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	9,054,623	-	9,054,623
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	1,722,533	1,722,533	-
Ընդամենն ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	1,722,533	1,722,533	-
Ընդամենն առևտրային վարկեր	10,777,156	1,722,533	9,054,623

Վերը ներկայացված աղյուսակները չեն ներառում գրավի արժեքի՝ վարկի գումարը գերազանցող մասը:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել համապատասխանում է արժեզրկման գնահատմանը: Անհատներից, այդ թվում ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից, ստացված հավաստումները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և ապահովության այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Մանրածախ վարկեր

Հիփոթեքային վարկերը և անշարժ գույքով ապահովված սպառողական վարկերն ապահովված են վարկի առարկա անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը և անշարժ գույքով ապահովված սպառողական վարկերը տրամադրվում են, երբ վարկ-գրավի արժեք հարաբերակցությունները վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ չեն գերազանցում համապատասխանաբար 70%-ը և 50%-ը: Փոքր բիզնեսին տրված վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով: Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա ավտոմեքենայով: Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի և վարկային քարտերի համար ապահովվածությունն աշխատավարձն է:

(iii) Բռնագանձված գրավ

2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 44,237 հազ. դրամ արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով (2016թ. ընթացքում նման ակտիվներ ձեռք չեն բերվել):

Բռնագանձված գրավի 641,014 հազար դրամ գումարով մասը վաճառվել է 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների ընթացքում (31 դեկտեմբերի 2016թ.՝ 90,340 հազար դրամ):

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(գ) Գրավադրված ակտիվներ

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 1,380,671 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,184,681 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ բանկերի մնացորդների և ավանդների ու այլ ներգրավված միջոցների համար (ծանոթագրություններ 19 և 21):

դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում՝

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Էլեկտրաէներգիա և գազ	10,326,044	5,020,689
Գյուղատնտեսական արտադրանքի մշակում	3,137,503	3,341,672
Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն	2,975,794	-
Առևտուր	2,446,114	3,002,178
Տրանսպորտ	1,600,276	1,659,758
Արդյունաբերություն	1,455,280	1,522,662
Հանրային սնունդ և այլ ծառայություններ	323,797	133,001
Մանրածախ վարկեր	11,664,064	11,701,656
	33,928,872	26,381,616

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Արժեզրկման գծով պահուստ	(4,370,425)	(4,226,001)
	29,558,447	22,155,615

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ), որոնց տրամադրված վարկերի զուտ մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 12,577,882 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,962,951 հազար դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 25-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդ և շեմքեր	Համակարգիչ. և կապի սարքավորումն.	Գույք	Փոխադրա- միջոցն.	Վարձակալ. հիմնական միջոցների բարելավումն.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Մկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	947,195	276,664	291,655	40,839	-	164,376	1,720,729
Ավելացումներ	7,053	24,062	4,031	27,073	-	931	63,150
Օտարումներ	-	-	-	(3,725)	-	-	(3,725)
Մնացորդը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	954,248	300,726	295,686	64,187	-	165,307	1,780,154
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(183,143)	(235,735)	(229,825)	(40,839)	-	(96,351)	(785,893)
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	(15,056)	(12,166)	(16,203)	(406)	-	(203)	(44,034)
Օտարումներ	-	-	-	3,725	-	-	3,725
Մնացորդը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(198,199)	(247,901)	(246,028)	(37,520)	-	(96,554)	(826,202)

Հաշվեկշռային արժեք

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Համակարգիչ. և կապի սարքավորումն.	Գույք	Փոխադրա- միջոցն.	Վարձակալվ. հիմնական միջոցների բարելավումն.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	756,049	52,825	49,658	26,667	-	68,753	953,952
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	945,079	295,697	314,270	53,700	22,769	163,957	1,795,472
Ավելացումներ	2,116	2,182	5,442	-	-	419	10,159
Օտարումներ	-	(21,215)	(28,057)	(12,861)	(22,769)	-	(84,902)
Մնացորդը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	947,195	276,664	291,655	40,839	-	164,376	1,720,729
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(163,189)	(226,245)	(221,295)	(53,700)	(21,926)	(94,542)	(780,897)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(19,954)	(29,412)	(32,280)	-	(161)	(1,809)	(83,616)
Օտարումներ	-	19,922	23,750	12,861	22,087	-	78,620
Մնացորդը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(183,143)	(235,735)	(229,825)	(40,839)	-	(96,351)	(785,893)
Հաշվեկշռային արժեք 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	764,052	40,929	61,830	-	-	68,025	934,836

18 Այլ ակտիվներ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Դրամական փոխանցումների և հաշվարկային համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,456	1,982
Այլ ստացվելիք գումարներ	8,138	2,576
Ընդամենն այլ ֆինանսական ակտիվներ	12,594	4,558
Բռնագանձված ակտիվներ - հոդ և շենքեր	702,058	1,298,834
Այլ կանխավճարներ	61,770	36,178
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	-	63,756
Այլ	30,418	23,050
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	794,246	1,421,818
Ընդամենն այլ ակտիվներ	806,840	1,426,376

2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների ընթացքում արժեզրկվել և դուրս են գրվել 6,345 հազար դրամ գումարով դեբիտորական պարտքեր (2016թ-ին՝ 4,731 հազար դրամ գուտ դուրսգրում):

Դեկլարությունը գտնում է, որ բռնագանձված ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է վերջիններիս իրական արժեքին՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը՝ 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

19 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Վարկեր և ավանդներ	616,683	716,220
	616,683	716,220

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկում ոչ մի բանկի տեղաբաշխված միջոցների մնացորդները չեն գերազանցում Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա չէ):

20 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցլահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	4,222,779	3,413,707
- Իրավաբանական անձինք	1,152,423	1,091,100
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	24,690,032	20,273,375
- Իրավաբանական անձինք	6,571,904	4,562,960
	36,637,138	29,341,142

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ավանդների 492,818 հազար դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և վարկային պարտավորվածությունների դիմաց (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 86,641 հազար դրամ):

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի հաճախորդ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չունի), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

21 Այլ ներգրավված միջոցներ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Վարկեր փոխկապակցված ներդրումային ընկերությունից	2,968,411	-
Վարկեր Ազգային հիփոթեքային ընկերությունից	1,182,131	1,115,217
Վարկեր Բնակարան երիտասարդներին ընկերությունից	18,405	-
Վարկ Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայից (ՄՖԿ)	546,302	936,856
	4,715,249	2,052,073

Սահմանափակումների խախտում

Բանկը խախտել է ՄՖԿ-ի հետ կնքված վարկային պայմանագրի որոշ սահմանափակումների առավելագույն շեմերը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ ղեկավարությունը չի ստացել պարտավորությունների խախտման գծով ներում/կասեցում, այդ իսկ պատճառով, այդ վարկերը դարձել են ցպահանջ 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Համապատասխանաբար, ՄՖԿ-ից ստացված 546,302 հազար դրամ գումարով վարկը (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ՄՖԿ-ից ստացված 936,856 հազար դրամ գումարով վարկը) դասակարգվել է որպես ցպահանջ և մինչև մեկ ամիս մարման ժամկետով տոկոսադրույքի ճեղքվածքի, իրացվելիության և մարման ժամկետայնության աղյուսակներում ծանոթագրություն 25-ում:

22 Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից

2015թ. ապրիլի 30-ին, 2016թ. սեպտեմբերի 30-ին և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին Բանկը ստացել է 5,000 հազար ԱՄՆ դոլար, 9,375 հազար եվրո և 5,200 հազար ԱՄՆ դոլար գումարներով ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից, որոնք փոխարկելի են Բանկի սովորական բաժնետոմսերի մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքով 10 տարվա ընթացքում՝ բաժնետիրոջ ընտրությամբ: Վարկերն ունեն պարտադիր և կամավոր փոխարկման հնարավորություններ, որոնք համապատասխանաբար ֆորվարդներ և օպցիոններ են: Ղեկավարությունը գտնում է, որ երկու գործիքների իրական արժեքներն էական չեն 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

23 Այլ պարտավորություններ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	79,629	62,201
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	21,975	10,800
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	58,964	31,959
Ընդամենն այլ ֆինանսական պարտավորություններ	160,568	104,960
Այլ վճարվելիք հարկեր	66,162	5,133
Հետաձգված եկամուտ	3,110	3,380
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	7,384	7,533
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	76,656	16,046
Ընդամենն այլ պարտավորություններ	237,224	121,006

24 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 238,251 սովորական բաժնետոմսից (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 238,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով: 2016թ. ընթացքում թողարկվել է 157,000 բաժնետոմս անվանական արժեքով, որի արդյունքում բաժնետիրական կապիտալն ավելացել է 15,700,000 հազար դրամով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստներ չկային (2016թ-ին նման պահուստներ չկային):

25 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, շուկայական, վարկային, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերն են:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է էական ռիսկերի և կապիտալի վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար: Կառավարման հանձնաժողովը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում:

Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է պարտքային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների և արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով, սահմանվում են նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
30 սեպտեմբերի 2017թ.						
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	804,337	-	-	-	-	804,337
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,045,368	1,569,348	1,060,692	10,643,711	10,885,247	25,204,366
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	593,521	-	-	-	-	593,521
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	9,018,200	1,205,986	-	-	69,891	10,294,077
Հաճախորդներին տրված վարկեր	660,549	4,925,263	2,760,159	14,174,895	7,037,581	29,558,447
	12,121,975	7,700,597	3,820,851	24,818,606	17,992,719	66,454,748

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	310	12,513	3,196	600,657	-	616,676
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,994,233	5,300,314	10,273,523	6,435,791	24,782	35,028,643
Այլ ներգրավված միջոցներ	594,320	33,552	68,467	3,731,653	287,257	4,715,249
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	7,272	-	-	10,173,957	10,181,229
	13,588,863	5,353,651	10,345,186	10,768,101	10,485,996	50,541,797
Տոկոսադրույքի ճեղքվածք	(1,466,888)	2,346,946	(6,524,335)	14,050,505	7,506,723	15,912,951

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2016թ. Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	416,785	-	-	-	-	416,785
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	909,145	3,573,959	199,554	10,433,561	6,400,872	21,517,091
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,901,225	-	-	-	-	1,901,225
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	1,461,241	483,937	-	-	-	1,945,178
Հաճախորդներին տրված վարկեր	886,063	609,770	1,052,619	13,535,375	6,071,788	22,155,615
	5,574,459	4,667,666	1,252,173	23,968,936	12,472,660	47,935,894
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	27,279	339	697	687,905	-	716,220
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,952,218	5,091,681	11,835,005	2,135,753	-	28,014,657
Այլ ներգրավված միջոցներ	982,779	26,222	56,110	720,688	266,274	2,052,073
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	129,851	-	-	-	9,738,925	9,868,776
	10,092,127	5,118,242	11,891,812	3,544,346	10,005,199	40,651,726
Տոկոսադրույքի ճեղքվածք	(4,517,668)	(450,576)	(10,639,639)	20,424,590	(2,467,461)	7,284,168

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքները ցույց են տալիս այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ.			Դեկտեմբերի 31, 2016թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	11.0%	6.4%	-	11.8%	6.4%	-
Հակադարձ հետզմման	5.3%	-	-	6.0%	-	-

«Բիրյուս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Դեկտեմբերի 31, 2016թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ						
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	5.3%	2.2%	-	-	4.2%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13.7%	5.9%	8.2%	14.0%	6.3%	8.2%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	8.1%	-	-	8.1%	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցախահանջ ավանդներ	2.6%	1.3%	0.7%	2.7%	1.5%	0.6%
- Ժամկետային ավանդներ	11.4%	4.9%	2.7%	13.2%	5.0%	2.8%
Այլ ներգրավված միջոցներ	9.1%	8.0%	-	9.1%	6.2%	-
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	6.5%	6.5%	-	6.5%	6.5%

Տոկոսադրույքի զգալունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգալունության մոնիտորինգով:

Ստորև ներկայացվում է տոկոսադրույքի փոփոխության (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգալունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի ու 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	27,173	51,480
100 բկ զուգահեռ աճ	(27,173)	(51,480)

Ստորև ներկայացվում է զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգալունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի ու 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ.		Դեկտեմբերի 31, 2016թ.	
	Զուտ շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Զուտ շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	-	876,450	-	645,220
100 բկ զուգահեռ աճ	-	(876,450)	-	(645,220)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը չի հեջավորում իր ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,233,637	1,850,855	565,310	5,550	7,655,352
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	23,656,224	1,561,302	-	-	25,217,526
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	593,521	-	-	-	593,521
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	1,465,805	8,893,280	-	-	10,359,085
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6,164,798	17,802,235	5,591,414	-	29,558,447
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,727	8,851	12	2	12,592
Ընդամենը	37,117,712	30,116,523	6,156,736	5,552	73,396,523
Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	616,677	6	-	-	616,683
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	11,987,615	23,813,782	835,343	398	36,637,138
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,193,352	3,521,897	-	-	4,715,249
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	4,884,706	5,296,523	-	10,181,229
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	133,353	1,190	21,802	4,223	160,568
Ընդամենը	13,930,997	32,221,581	6,153,668	4,621	52,310,867
Զուտ դիրքը	23,186,715	(2,105,058)	3,068	931	21,085,656

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,307,510	9,227,698	546,846	7,087	14,089,141
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	20,008,451	1,521,800	-	-	21,530,251
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,901,225	-	-	-	1,901,225
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	142,500	2,010,265	-	-	2,152,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,702,921	11,367,689	5,085,005	-	22,155,615
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,676	1,872	10	-	4,558
Ընդամենը	32,065,283	24,129,324	5,631,861	7,087	61,833,555
Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	716,220	-	-	-	716,220
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,653,919	19,925,789	760,531	903	29,341,142
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,104,338	947,735	-	-	2,052,073
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	4,987,736	4,881,040	-	9,868,776
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	104,635	155	170	-	104,960
Ընդամենը	10,579,112	25,861,415	5,641,741	903	42,083,171
Զուտ դիրքը	21,486,171	(1,732,091)	(9,880)	6,184	19,750,384

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	(210,506)	(173,209)
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժեզրկում դրամի նկատմամբ	307	(988)

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Առևտրային վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից, որոնք պատասխանատու են Բանկի առևտրային վարկերի պորտֆելի համար: Այս վարչության վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերազնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է անկախ գնահատողի կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Մանրածախ վարկերի դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրածախ վարկերի հաստատման բաժնի, Մանրածախ վարկերի հաստատման կոմիտեի և Կառավարման հանձնաժողովի կողմից՝ ելնելով հաստատման սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից: Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ.. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,655,352	14,089,141
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	25,217,526	21,530,251
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	593,521	1,901,225
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	10,359,085	2,152,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր	29,558,447	22,155,615
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	12,592	4,558
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	73,396,523	61,833,555

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 27-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա են՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալների քլիրինգային պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գլխավոր պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքները, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման գործարքների, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն գործարքի ավարտին: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության պատճառով:

Վերը նշված պայմանավորվածությունները չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմաններին: Պատճառն այն է, որ դրանք ստեղծում են ճանաչված գումարը հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունները չկատարելու, դրանց անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և նրա պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն վճարումը կատարել գուտ հիմունքով, կամ միաժամանակ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման հիմնական պայմանագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

30 սեպտեմբերի 2017թ.

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների զուտ գումար	Սնանկացման դեպքում հաշվանցման ենթակա գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	593,521	-	593,521	593,521	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	593,521	-	593,521	593,521		-

31 դեկտեմբերի 2016թ.

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների զուտ գումար	Սնանկացման դեպքում հաշվանցման ենթակա գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,901,225	-	1,901,225	1,901,225	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,901,225	-	1,901,225	1,901,225		-

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների տրամադրման միջոցով ֆինանսական պարտավորությունները կատարելիս: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունն իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը բնորոշ չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթ լինելով և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ավանդները, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատության ծրագրերի ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրային նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների ենթադրության կիրառմամբ: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն արտահոսքն իրենցից ներկայացնում է դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը պարտավորությունների կամ վարկային պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում կարող է պահանջվել երաշխիքով ապահովված պարտավորության կատարում:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնության վերլուծությունը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
30 սեպտեմբերի 2017թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	74	246	12,525	3,431	740,633	756,909	616,683
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	9,186,355	5,470,240	5,441,309	10,867,453	7,242,199	38,207,556	36,637,138
Այլ ներգրավված միջոցներ	565,959	28,766	34,672	73,307	5,218,294	5,920,998	4,715,249
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	-	7,272	-	15,909,738	15,917,010	10,181,229
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	157,869	-	2,700	-	-	160,569	160,568
Ընդամենը	9,910,257	5,499,252	5,498,478	10,944,191	29,110,864	60,963,042	52,310,867
Վարկային պարտավորվածություններ	4,765,929	-	-	-	-	4,765,929	4,765,929

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային
 ժամկետայնության վերլուծությունը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
31 դեկտեմբերի 2016թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	27,067	216	350	743	879,299	907,675	716,220
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,805,708	4,517,377	5,210,017	12,531,828	2,421,273	30,486,203	29,341,142
Այլ ներգրավված միջոցներ	958,591	24,507	27,155	60,032	1,350,743	2,421,028	2,052,073
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	129,851	-	-	15,691,932	15,821,783	9,868,776
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	102,560	2,400	-	-	-	104,960	104,960
Ընդամենը	6,893,926	4,674,351	5,237,522	12,592,603	20,343,247	49,741,649	42,083,171
Վարկային պարտավորվածություններ	1,592,422	-	-	-	-	1,592,422	1,592,422

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց
 ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված
 տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման
 ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ նշված
 մարման ժամկետների:

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ..	Դեկտեմբերի 31, 2016թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Սինչև 1 ամիս ժամկետով	3,183,700	1,129,685
1-ից 3 ամիս ժամկետով	3,855,133	2,820,466
3-ից 12 ամիս ժամկետով	11,197,562	13,878,896
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	5,995,416	2,081,371
	24,231,811	19,910,418

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,655,144	208	-	-	-	-	-	7,655,352
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,021,949	23,419	2,630,040	10,643,711	10,885,247	13,160	-	25,217,526
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	593,521	-	-	-	-	-	-	593,521
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	6,606,327	2,411,873	1,205,986	-	-	134,899	-	10,359,085
Հաճախորդներին տրված վարկեր	250,844	409,705	7,685,422	10,698,168	7,037,581	-	3,476,727	29,558,447
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	953,952	-	953,952
Այլ ակտիվներ	11,680	9,829	67,251	712,858	5,222	-	-	806,840
Ընդամենն ակտիվներ	16,139,465	2,855,034	11,588,699	22,054,737	17,928,050	1,102,011	3,476,727	75,144,723
Պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	75	242	15,709	600,657	-	-	-	616,683
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	9,178,968	5,413,883	15,583,714	6,435,791	24,782	-	-	36,637,138
Այլ ներգրավված միջոցներ	565,923	28,398	102,019	3,731,652	287,257	-	-	4,715,249
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	-	7,272	-	10,173,957	-	-	10,181,229
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	268,979	-	268,979
Այլ պարտավորություններ	223,535	34	6,474	816	6,365	-	-	237,224
Ընդամենը պարտավորություններ	9,968,501	5,442,557	15,715,188	10,768,916	10,492,361	268,979	-	52,656,502
Զուտ դիրքը	6,170,972	(2,587,523)	(4,126,489)	11,285,821	7,435,689	833,024	3,476,727	22,488,221

«Քիբրոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,089,141	-	-	-	-	-	-	14,089,141
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	909,145	3,773,513	10,433,561	6,400,872	13,160	-	21,530,251
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,901,225	-	-	-	-	-	-	1,901,225
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	1,461,240	-	483,937	-	-	207,588	-	2,152,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր	312,241	573,822	1,662,389	10,053,017	6,071,788	-	3,482,358	22,155,615
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	934,836	-	934,836
Այլ ակտիվներ	6,940	5,096	41,873	1,372,467	-	-	-	1,426,376
Ընդամենն ակտիվներ	17,770,787	1,488,063	5,961,712	21,859,045	12,472,660	1,155,584	3,482,358	64,190,209
Պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	27,067	212	1,036	687,905	-	-	-	716,220
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,802,457	4,465,552	16,937,380	2,135,753	-	-	-	29,341,142
Այլ ներգրավված միջոցներ	958,564	24,215	82,332	720,688	266,274	-	-	2,052,073
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից	-	129,851	-	-	9,738,925	-	-	9,868,776
Այլ պարտավորություններ	107,710	2,434	3,533	816	6,513	-	-	121,006
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	213,385	-	213,385
Ընդամենը պարտավորություններ	6,895,798	4,622,264	17,024,281	3,545,162	10,011,712	213,385	-	42,312,602
Զուտ դիրքը	10,874,989	(3,134,201)	(11,062,569)	18,313,883	2,460,948	942,199	3,482,358	21,877,607

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք

գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների ներկայացված հարաբերակցությունը կազմում է 649.5% (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 768.9%):

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար (նվազագույնը՝ 60%):

(ե) Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն ուղղակի կամ անուղղակի վնաս կրելու ռիսկն է, որը պայմանավորված է Բանկի գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ կապված մի շարք պատճառներով, ինչպես նաև արտաքին գործոններով (բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի), այդ թվում՝ օրենսդրական և կարգավորող պահանջներով և կորպորատիվ վարքագծի ընդունված ստանդարտներով: Գործառնական ռիսկն առաջանում է Բանկի բոլոր գործառնությունների հետ կապված:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկն այնպես, որ հնարավոր լինի հավասարակշռել ֆինանսական կորուստ կրելուց և Բանկի հեղինակությանը վնաս հասցնելուց խուսափելն ու ծախսերի կրճատումը և նորարարությունները: Բոլոր դեպքերում, Բանկի քաղաքականությունը պահանջում է բոլոր կիրառելի օրենսդրական և կարգավորող պահանջների հետ համապատասխանության ապահովում:

Բանկը կառավարում է գործառնական ռիսկն իրականացնելով ներքին ստուգումներ, որոնք ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ Բանկի գործունեության յուրաքանչյուր ոլորտում:

26 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային հաստատությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Բաժնետիրական կապիտալ	23,825,100	23,825,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	51,292	51,292
Կուտակված վնաս	(1,740,313)	(1,824,402)
Նվազեցումներ	(895,397)	(1,530,682)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	21,497,831	20,778,457
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	1,075,782	853,545
Ստորադաս փոխառություններ	10,172,626	9,738,063
Լրացուցիչ կապիտալից նվազեցում ՀՀ կենտրոնական բանկի կարգերի պահանջների համաձայն	(499,492)	(202,379)
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	10,748,916	10,389,229
Ընդամենը կապիտալ	32,246,747	31,167,686
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	73,377,663	53,024,140
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը	43.9%	58.8%
Ընդամենը հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը	29.3%	39.2%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

27 Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Դրանք հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրման պարտավորվածություններ են:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	4,536,450	1,417,605
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	194,813	147,426
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	34,666	27,391
	4,765,929	1,592,422

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս պարտավորվածություններից 4,397,197 հազար դրամ գումարով պարտավորվածությունները (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,279,053 հազար դրամ) վերաբերում են հինգ հաճախորդի (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երեք հաճախորդի): Սա վկայում է էական վարկային ռիսկի առկայության մասին:

28 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 500,000 հազար դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից: Բանկն ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 90,000 հազար դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(գ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են

կիրառել էական տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Դեկլարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

29 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը: Մայր կազմակերպությունը ներկայացնում է հանրությանը հասանելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2017թ. և 2016թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների համար:

	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	<u>159,008</u>	<u>82,606</u>

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

	Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	Դեկտեմբերի 31, 2016թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր (համախառն)	190,090	10.6%	184,816	10.5%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(385)		(373)	
Ստացված ավանդներ	<u>1,270,429</u>	<u>4.4%</u>	<u>308,083</u>	<u>5.7%</u>

Կապակցված կողմերին վարկերը տրված են ՀՀ դրամով և ենթակա են մարման 1-ից 20 տարվա ընթացքում՝ կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են

համապատասխան տեսակի գրավով, ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ի (գ) կետի (ii) ենթակետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2017թ. և 2016թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների համար:

	Հունվարի 1, 2017թ. Սեպտեմբերի 30, 2017թ. հազ. դրամ	Հունվարի 1, 2016թ. Սեպտեմբերի 30, 2016թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	14,897	3,579
Տոկոսային ծախս	(31,677)	(9,207)
Արժեզրկման գծով (ծախս)/եկամուտ	(12)	28

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, վերջինիս այլ դուստր և իր հետ կապակցված այլ կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների ընթացքում շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ				Մայր կազմակերպության հետ կապակցված այլ կազմակերպություն		Ընդամենը հազ. դրամ
	Մայր կազմակերպություն		Միջին		Միջին		
	հազ. դրամ	արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	297,109	-	85,758	-	-	-	382,867
- եվրոյով	166,800	-	11,849	-	-	-	178,649
- այլ արտարժույթով	825	-	-	-	-	-	825
Պարտավորություններ							
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	-	-	-
Այլ ներգրավված միջոցներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	2,968,411	8.3%	2,968,411
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից							
- ԱՄՆ դոլարով	4,884,706	6.5%	-	-	-	-	4,884,706
- եվրոյով	5,296,523	6.5%	-	-	-	-	5,296,523

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ
 2017թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների միջանկյալ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ				Մայր կազմակերպության հետ կապակցված այլ կազմակերպություն		Ընդամենը հազ. դրամ
	Մայր կազմակերպություն		Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %		Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %		
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	2,124	-	-	-	-	-	2,124
Տոկոսային ծախս	(486,301)	-	-	-	(173,661)	-	(659,962)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(5,022)	-	(103)	-	-	-	(5,125)
Մասնագիտական ծառայություններ	(1,065)	-	-	-	-	-	(1,065)

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը և վերջինիս այլ դուստր կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույթները, ինչպես նաև 2016թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ինը ամիսների ընթացքում շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն					
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ					
- ԱՄՆ դոլարով	302,422	-	86,749	-	389,171
- եվրոյով	12,555	-	10,852	-	23,407
- այլ արտարժույթով	827	-	-	-	827
Պարտավորություններ					
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ					
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	4	-	4
Ստորադաս փոխառություններ մայր կազմակերպությունից					
- ԱՄՆ դոլարով	4,987,736	6.5%	-	-	4,987,736
- եվրոյով	4,881,040	6.5%	-	-	4,881,040
Շահույթ կամ վնաս					
Տոկոսային եկամուտ	250	-	-	-	250
Տոկոսային ծախս	(171,103)	-	-	-	(171,103)
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	4,976	-	-	-	4,976
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(3,525)	-	(111)	-	(3,636)
Մասնագիտական ծառայություններ	(2,952)	-	-	-	(2,952)

Կապակցված կողմերի գծով դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

30 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ դիտարկելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի և ՀՀ դրամով արտահայտված հաճախորդներին տրված վարկերի ու հաճախորդներից ստացված ժամկետային ավանդների, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 13,160 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 13,160 հազար դրամ) վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների ու ժամկետային ավանդների 29,558,447 հազար դրամով (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 22,155,615 հազար դրամ) և 36,637,138 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 29,341,142 հազար դրամ) իրական արժեքը դրանց հաշվեկշռային արժեքից վարկերի մասով բարձր է 1,292,418 հազար դրամով (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 539,334 հազար դրամով) և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների ու ժամկետային ավանդների մասով բարձր է 53,037 հազար դրամով (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 24,684 հազար դրամով): Հաճախորդներին տրված վարկերի և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների ու ժամկետային ավանդների իրական արժեքների չափումները դասվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	25,204,366	-	25,204,366

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	21,517,091	-	21,517,091

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չափաք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի գներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: